

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en wat betreft de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit bevat een reeks maatregelen die de lestijd voor leerlingen in het basis- en secundair onderwijs maximaliseren.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029 mag de professionalisering van leraren niet ten koste van lestijd van leerlingen gaan. De collectieve vormingsmomenten, met name de “pedagogische studiedagen”, worden daarom hervormd. Daarnaast moeten niet alle leraren meer verplicht deelnemen aan een klassenraad, waardoor voor hen tijd vrijkomt om zich aan hun pedagogische taken te wijden.

Naast diverse maatregelen om de lestijd te maximaliseren, voorziet het besluit dat ouders en leerlingen tijdens de schooltijd steeds recht hebben op opvang, behalve in gevallen van wettelijke overmacht.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: onderwijs en vorming

Beleidsveld: basis- en secundair onderwijs

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Het wetgevings- en taaladvies nr. 2025/485 werd verleend op 24 november 2025.
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 17 november 2025 (BV/2025004389).

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend ontwerp van besluit:

- Geeft uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord m.b.t. de hervorming van de pedagogische studiedagen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs;
- Heft de mogelijkheid op om twee facultatieve vakantiedagen in het basisonderwijs en één in het secundair onderwijs te voorzien;
- Heft de mogelijkheid op om na de verkiezingen de lessen te schorsen, respectievelijk een volle dag in het basisonderwijs en een halve dag in het secundair onderwijs;
- Past het systeem van evaluatiedagen in het secundair onderwijs aan;
- Heft de mogelijkheid op om op het einde van het schooljaar in het basisonderwijs de lessen een halve dag te schorsen om opdrachten verbonden aan het einde van het schooljaar zoals oudercontacten te realiseren;
- Heft de mogelijkheid op in het secundair onderwijs om bij het begin van het schooljaar de lessen te schorsen om administratieve en onthaalformaliteiten voor te bereiden;
- Voorziet in een recht op opvang in het basis- en secundair onderwijs wanneer de ouders daarom vragen;
- Brengt aan het besluit m.b.t. de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs een technische aanpassing aan;
- Wijzigt wie al dan niet moet deelnemen aan de klassenraad in het secundair onderwijs.

Hoofdstuk 1 voorziet in aanpassingen van de regelgeving organisatie basisonderwijs, hoofdstuk 2 die van het secundair onderwijs.

Hoofdstuk 3 wijzigt de verplichte aanwezigheden van leraren bij de klassenraden in het secundair onderwijs. Hoofdstuk 4 bevat de slotbepaling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Basisonderwijs:

Artikel 1 bepaalt dat op de laatste schooldag voor de zomervakantie geen pedagogische studiedag kan worden ingericht en verduidelijkt dat deze laatste schooldag een gewone lesdag is. Daarnaast wordt de bepaling geschrapt die toeliet dat de lessen op die dag een halve dag konden worden geschorst. Deze aanpassing draagt ertoe bij dat de onderwijstijd voor leerlingen in het basisonderwijs maximaal wordt benut.

Artikel 2 heft de mogelijkheid op om twee facultatieve vakantiedagen, eventueel opgesplitst in halve dagen en verschillend per vestigingsplaats, te nemen. De lestijd wordt zo gemaximaliseerd. Verder in deze nota gaat een overzicht van alle vakantie- en verlofdagen die er na opheffing van de facultatieve vakantiedagen nog overblijven. Tevens wordt de mogelijkheid geschrapt om na verkiezingen de lessen een hele dag te schorsen. Deze ingreep maximaliseert de onderwijstijd voor leerlingen. Bovendien kunnen scholen zich nog steeds beroepen op de onbereikbaarheid of ontoegankelijkheid van de school door overmacht, zoals vastgelegd in artikel 10ter, 2°, e van het besluit van de Vlaamse regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs.

Artikel 3 brengt volgende wijzigingen aan voor het basisonderwijs:

Punt 1° beperkt de mogelijkheid tot afwijking m.b.t. de organisatie van het schooljaar in het basisonderwijs. Specifiek is de occasionele of permanente afwijking om één of meerdere extra pedagogische studiedagen aan te vragen niet langer mogelijk. De mogelijkheid om anderhalve dag de lessen te schorsen om pedagogische studiedagen in te richten blijft bestaan.

Punt 2° voegt twee voorwaarden toe voor het organiseren van een pedagogische studiedag in het basisonderwijs:

- de school voorziet opvang voor leerlingen wanneer de ouders daarom vragen;
- de school biedt tijdens die opvang een pedagogisch zinvolle invulling aan.

De school blijft vrij om zelf te bepalen hoe zij dit organiseert. Zij kan dus nog steeds een pedagogische studiedag houden, maar leerlingen kunnen nooit tegen de wil van de ouders verplicht worden om thuis te blijven.

Daarnaast wordt ingeschreven dat er steeds een recht op opvang geldt op school voor leerlingen van basisscholen tijdens de lesdagen, onder dezelfde voorwaarden. Leerlingen moeten steeds op school terechtkunnen; een school kan dus niet eenzijdig beslissen dat leerlingen thuis blijven, behalve in geval van overmacht.

Overmacht wordt gedefinieerd in het Burgerlijk Wetboek (artikel 5.266). Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen in het basisonderwijs past deze definitie toe binnen zijn specifieke werkingskader.

Deze bepaling voorkomt dat scholen te snel leerlingen naar huis sturen, bijvoorbeeld bij afwezigheid van leerkrachten, en zo in een juridische grijze zone terechtkomen die burgerrechtelijke aansprakelijkheid met zich mee kan brengen. Scholen worden hiermee geresponsabiliseerd om de verbintenis die ontstaat bij de inschrijving van leerlingen maximaal na te komen.

Artikel 4. De verplichting om uiterlijk op 15 juni voorafgaand aan het volgende schooljaar de facultatieve vakantiedagen vast te leggen, wordt opgeheven aangezien deze niet langer worden ingericht. Om dezelfde reden vervalt ook de verplichting om uiterlijk op 30 juni de halve en facultatieve vakantiedagen mee te delen.

Secundair onderwijs:

Artikel 5. schrijft een recht op opvang in op school voor leerlingen van secundaire scholen tijdens de lesdagen wanneer de “betrokken personen” daarom vragen. In dit besluit worden als “betrokken personen” beschouwd: de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, zij die de minderjarige leerplichtige in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, of de meerderjarige leerling zelf.

Dit betekent dat leerlingen steeds op school terecht kunnen, daar worden opgevangen en dat deze opvang een pedagogisch zinvolle invulling heeft. Een school kan dus niet eenzijdig beslissen dat leerlingen thuis moeten blijven, behalve in geval van overmacht. Overmacht wordt gedefinieerd in het Burgerlijk Wetboek (artikel 5.266). Het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs past deze definitie toe binnen zijn specifieke werkingskader.

Deze bepaling voorkomt dat scholen leerlingen naar huis sturen wegens bijvoorbeeld afwezigheid van leerkrachten en daardoor in een juridische grijze zone terechtkomen die ook burgerrechtelijke aansprakelijkheid met zich kan meebrengen. Scholen worden hiermee geresponsabiliseerd om de verbintenis die ontstaat bij de inschrijving van leerlingen maximaal na te komen.

Mits schriftelijke toestemming van de ouders kunnen leerlingen wel naar huis gaan. Bij gebrek aan dergelijke toestemming voorziet de school in opvang én in een pedagogisch zinvolle invulling daarvan. Deze toestemming staat steeds los van zowel de inschrijving als het schoolreglement.

Artikel 6 herwerkt het bestaande artikel 5 naar een consistent, duidelijk en legislatief correct opgebouwd, artikel:

Paragraaf 1 verduidelijkt wat onder evaluatie wordt verstaan:

- (1) vooraf aangekondigde examens of proeven over grotere leerstofgehele (summatieve evaluatie). Bekwaamheidspoeven, opgelegd in het kader van externe certificering worden hier niet onder verstaan.
- (2) De klassenraad tijdens het schooljaar en de delibererende klassenraad. Daarbij wordt expliciet vermeld dat de deliberatie niet kan plaatsvinden wanneer de stades niet zijn afgerond.
- (3) Evaluatiegesprekken met leerlingen en eventueel de ouders.

Vervolgens legt hij het aantal evaluatiedagen waarvoor de lessen kunnen worden geschorst als volgt vast; het gaat om een beperking ervan waardoor meer tijd kan gaan naar onderwijsactiviteiten:

1° voor het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, met uitzondering van de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt. Dit gebeurt enkel wanneer er examens (summatieve evaluatie) worden georganiseerd: maximaal vijfenveertig halve lesdagen per schooljaar en die kunnen starten ten vroegste tweeëntwintig halve lesdagen vóór de kerstvakantie, vóór de paasvakantie of vóór de laatste lesdag van het schooljaar.

2° in de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt van het voltijds gewoon secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, wanneer er examens (summatieve evaluatie) worden georganiseerd, kunnen maximaal 20 halve lesdagen per semester aan evaluatie worden gespendeerd. Deze specifieke regeling is voorzien omdat het schooljaar voor deze leerjaren ook semestrieel kunnen worden ingericht, waardoor een jaarlijks contingent evaluatiedagen niet passend zou zijn.

3° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, kunnen maximaal twaalf halve lesdagen per schooljaar worden ingericht indien formatief wordt geëvalueerd en er geen examens worden georganiseerd.

4° in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvormen 1, 2 en 3 kunnen maximaal 12 halve lesdagen per schooljaar worden benut voor evaluatie.

5° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, kunnen scholen wanneer permanente evaluatie en examens worden gecombineerd eveneens evaluatiedagen inplannen. Het aantal evaluatiedagen moet lager liggen dan vijfenveertig halve lesdagen (bij overwegend examens) per schooljaar. Daarnaast wordt expliciet bepaald dat ook in dit geval de spreiding van de evaluatiedagen over de verschillende examenperiodes, naar gelang van het geval, zoals bedoeld in punt 1°, moet worden gerespecteerd. Toezicht hierop behoort tot de opdracht van de onderwijsinspectie.

6° in de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs wordt geen maximum opgelegd, de school kan zelf bepalen hoeveel tijd zij aan evaluatie wenst te spenderen. Het behoort tot de autonomie van de onderwijsinstelling om dit correct in te schatten.

De lesdagen tussen het laatste examen en de daaropvolgende vakantie worden niet langer als evaluatiedagen beschouwd. Enkel de dagen waarop de lessen worden geschorst voor één van de

hierboven vermelde specifieke activiteiten worden als evaluatiedagen aangemerkt. Hiermee wordt de onderwijstijd gemaximaliseerd. Deze bepaling sluit evenwel vormen van formatieve evaluatie niet uit.

Onder formatieve evaluatie wordt gespreide of permanente evaluatie verstaan. Hierbij worden geen examens of eindtoetsen afgenomen, zoals bij summatieve evaluatie, maar wordt het leerproces continu opgevolgd en ondersteund via gerichte feedback, observaties en reflectie. In de praktijk gaat het doorgaans om permanente of gespreide evaluatie.

Tenslotte wordt in deze paragraaf verduidelijkt wanneer het besluitvormingsproces (klassenraden m.i.v. de deliberatie) van start kan gaan. De reeds bestaande principes worden hernomen:

1° op zijn vroegst van start gaan op de vierde laatste evaluatiedag voorafgaand aan de kerstvakantie en de paasvakantie (met andere woorden kan op maandag van de laatste week voor de kerstvakantie en de paasvakantie nooit een klassenraad doorgaan waarvoor de lessen worden geschorst);

2° op zijn vroegst van start gaan op de vierde laatste evaluatiedag voorafgaand aan de zomervakantie (omdat de laatste dag van het schooljaar een gewone lesdag is, wordt vanaf de voorlaatste dag teruggeteld);

3° op zijn vroegst van start gaan op de vierde laatste evaluatiedag van de maand januari voor de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt, die eindigen op 31 januari van het lopende schooljaar;

4° niet beëindigd worden zolang stages voor de leerlingen in kwestie aan gang zijn;

5° georganiseerd worden op elk tijdstip van het schooljaar voor de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs.

Paragraaf 2 regelt de aanwezigheid van leerlingen op school tijdens die evaluatiedagen. De bestaande regeling wordt verdergezet: na akkoord van de betrokken personen (i.c. de ouders) alleen tijdens zijn examens of tijdens zijn evaluatiegesprekken op school aanwezig hoeft te zijn. Als de betrokken personen daar niet mee akkoord gaan, voorziet de school in opvang. Het schoolbestuur bepaalt de inhoudelijke invulling van de opvang. Deze regeling is van toepassing op het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4, met uitzondering van de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt.

Er wordt expliciet bepaald dat leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvormen 1, 2 en 3, geacht worden om op school aanwezig te zijn tijdens de evaluatiedagen. Een schoolbestuur kan met andere woorden zelf niet beslissen om leerlingen naar huis te sturen

Het is niet de bedoeling dat de overheid tussenkomt in de wijze waarop een school het evaluatieproces vormgeeft of in de beoordelingscriteria die daarbij worden gehanteerd. De pedagogische autonomie van de onderwijsverstrekkers blijft op dit vlak volledig behouden.

Artikel 7 schrapt de mogelijkheid om bij het begin van het schooljaar de lessen een halve dag te schorsen voor administratieve of onthaalformaliteiten. Dergelijke formaliteiten kunnen binnen de reguliere schooldag plaatsvinden, zodat ook tijd beschikbaar blijft voor lesactiviteiten.

Daarnaast wordt de mogelijkheid opgeheven om op schooldagen de lessen te schorsen voor de organisatie van een pedagogische studiedag. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het regeerakkoord. Scholen kunnen nog steeds collectieve vormingsmomenten organiseren op andere tijdstippen, bijvoorbeeld vlak voor de start van het schooljaar, tijdens evaluatiedagen of bij het begin van een schoolvakantie.

Ten slotte vervalt ook de mogelijkheid om de lessen een halve dag te schorsen na verkiezingen. Deze maatregel beoogt de effectieve onderwijstijd voor leerlingen te maximaliseren. Scholen kunnen zich evenwel nog steeds beroepen op overmacht wanneer de school ontoegankelijk of onbereikbaar is, conform artikel 14ter, 1°, d van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs en in het stelsel van leren en werken.

Artikel 8 heft de mogelijkheid op om een facultatieve verlofdag in te richten in het secundair onderwijs, net zoals in het basisonderwijs. In casu wordt hier één volledige of twee halve facultatieve vakantiedagen geschrapt, waardoor de onderwijstijd wordt gemaximaliseerd. Verder in deze nota gaat een overzicht van alle vakantie- en verlofdagen die er na opheffing van de facultatieve vakantiedagen nog overblijven.

Artikel 9 schrapt een oude overgangsbepaling uit 2013.

Artikel 10. Bij een beslissing over de vorming, evaluatie en deliberatie maken alle leden van het onderwijzend personeel die aan de leerling lesgeven of les hebben gegeven deel uit van de klassenraad.

Met deze bepaling is het niet langer vereist dat alle leraren aan elke klassenraad deelnemen. De directeur beslist wie deelneemt aan de klassenraad wanneer het om een beslissing over de vorming, evaluatie en deliberatie gaat. De directeur waarborgt bij die keuze dat de klassenraad representatief en deskundig is samengesteld. Hierdoor kan de klassenraad nog steeds op een correcte en zorgvuldige manier verlopen, zonder dat alle leraren gedurende de volledige zitting aanwezig moeten zijn. Dit laat toe dat sommige leraren zich in die periode kunnen toelagen op hun onderwijskundige taken.

1° De minimale samenstelling wordt als volgt vastgelegd in het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4:

Het gaat daarbij zowel om leraren van de basisvorming die momenteel lesgeven aan de leerling als om leraren die dit in de loop van het schooljaar eerder hebben gedaan uitgezonderd leraren levensbeschouwelijk onderricht, en alle leraren van het specifiek gedeelte van het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd. Leraren die instaan voor het complementair gedeelte hoeven met andere woorden niet aan de klassenraad deel te nemen.

In het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 3 zijn dit alle leraren die momenteel lesgeven aan de leerling als om leraren die dit in de loop van het schooljaar eerder hebben gedaan, uitgezonderd het levensbeschouwelijk onderricht, van het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd.

2° De voorzitter van de klassenraad kan beslissen dat ook overige leden van het onderwijzend personeel die aan de leerling onderwijs verstrekken of hebben verstrekt in het structuuronderdeel waarvoor de leerling heeft geopteerd, deelnemen aan de klassenraad.

Daarnaast heeft elk lid van het onderwijzend personeel dat niet door de voorzitter werd aangeduid, het recht om op eigen initiatief aan de klassenraad deel te nemen. De voorzitter waakt erover dat de klassenraad voldoende deskundig is om zich te kunnen baseren op alle relevante elementen uit het leerlingendossier bij het nemen van een gemotiveerde beslissing.

Artikel 11 regelt dat de voorzitter van de klassenraad bepaalt of de leden van de klassenraad fysiek dan wel digitaal aanwezig zijn op de klassenraadsvergadering.

Artikel 12 bepaalt de datum van inwerkingtreding, nl. 1 september 2026.

Artikel 13 gelast de minister bevoegd voor onderwijs en vorming met de uitvoering van dit besluit.

NOOT: overzicht van alle vakantie- en verlofdagen die er na opheffing van de facultatieve vakantiedagen nog overblijven in het basis- en secundair onderwijs:

1° de herfstvakantie, die begint op de maandag van de week waarin 1 november valt en 1 week duurt. Indien 1 november op een zondag valt, dan begint de herfstvakantie op 2 november;

2° de kerstvakantie, die begint op de maandag van de week waarin 25 december valt en 2 weken duurt. Indien 25 december op een zaterdag of zondag valt, dan begint de kerstvakantie de maandag na 25 december;

3° de krokusvakantie, die begint op de 7de maandag vóór Pasen en 1 week duurt;

4° de paasvakantie, die begint op de eerste maandag van april en 2 weken duurt. Indien Pasen in de maand maart valt, dan begint de paasvakantie op de maandag na Pasen. Indien Pasen na 15 april valt, dan begint de paasvakantie op de tweede maandag vóór Pasen;

5° de zomervakantie, die begint op 1 juli en eindigt op 31 augustus;

6° 11 november, Paasmaandag, 1 mei, Hemelvaartsdag en de dag nadien, Pinkstermaandag.

Getotaliseerd komt dit neer op 16 weken op jaarbasis.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

C. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit ontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

D. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand, noch de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken niet vereist is.

E. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden noch ontvangsten van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van besluit zal formeel onderhandeld worden met de sociale partners en vervolgens opnieuw voor principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en wat betreft de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs;
2. de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten voor onderhandeling;
3. de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs voor onderhandeling.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR